

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj XII.

V Ljubljani 28. mal. travna 1859.

List 9.

Velikonočna.

Na Šmarni gori.

Danica svetila

In mirna je noč,
Kar skalo odkrila
Je angelska moč.
O Jezus naš kralj
Vstal z groba si zál!
Ti zmagal si smert
In pekla še čert.
Aleluja, aleluja,
Raduj se Marija!

Marija predraga.

V tihoti solziš,
De Jezus smert zmaga,
Mu serčno želiš.
Lej, blagi tvoj Sin
V nebeški svetlin'
Nar pred Ti naznan',
Častiljiv' svoj stan.
Aleluja, aleluja,
Raduj se Marija!

Svetlé so mu rane
Kot solčni je žar;
O strune vé vbrane,
Zapojte le kar:
On rane ima.
De svet ga spozna.
Nas rešil on — Bog
Je večnih nadlog.
Aleluja, aleluja,
Raduj se Marija!

Pod tvojo zastavo
Boga te častim,
Za tvojo šc slavo
Rad smert preterpim.
Moj Jezus Gospod,
O slava ti bod'!
O slava bod' ti
Vse kraje, vse dni!
Aleluja, aleluja,
Raduj se Marija!

Me zemljica mati
Zavije v moj grob,
Dan sodbe čem vstati.
Kot upal je Job.
Marija, o le
Pros' zame ti še,
De z groba telo
Mi vstane lepo!
Aleluja, aleluja,
Raduj se Marija!

Marešič.

Ali bote pri vas imeli Šmarnice?

Bogoljubni častivci Marije Device že težko pričakujejo mesca majnika in se med seboj poprašujejo: „Ali bote pri vas imeli šmarnice?“ in res želeli je, de bi jih imeli povsod, kjer okolišine dopustijo, ker šmarnično obhajanje močno poživljuje vero in pobožno življenje. Torej jih tudi tako radi sprejemljejo po taci krajih, kjer vera še bolj živi. Kjer koli je bila kdaj živa katoliška vera, je bilo tudi živo česenje Marije Device, in od nekdanj bolj ko je bila v kakim kraju živa vera, priserčniši je bilo česenje Božje Matere.

Mora se reči in terditi, de česenje Marije Device je človeku prirojeno. Zakaj mali otroci imajo tako radi Marijo Device? Zakaj se divjakam precej priljubi, de le od nje slišijo ali njeno podobo vidijo? Zamurski otroci v Afriki, pa tudi odraseni hodijo s spoštovanjem in začudovanjem v ladijo „Zgodnjo danico,“ kjer je podoba Matere Božje. Amerikanski divjaki, ko so slišali od Jezusa vélovečeniga in njegovih nezmernih dobrót, so opráševali sami od sebe: kdo je Njegova mati? de bi jo častili. Človek brez česenja Marije Device ne more zadovoljin biti. Že celo pa je katoliškemu kristjanu serčna potreba, častiti Marijo, Božjo Mater. Ona je neomadežana in čista ne le nad vse ljudi, ampak tudi nad vse angelske lepote; Ona ima v sebi vse

čednosti, ki se kristjanu tolikanj priporočajo, je tedaj slehernimu prelép in prečastitljiv zgled življenja. Ona je naša mati, zakladnica in delivka vsih milost, ki nam jih preusmiljeni Bog deli po Njenih rokah; Ona je tolažnica žalostnih, ki jim v njih zapušenji Njena pomoč tolikanj dobro dé; Ona je zdravje bolnikov, ki v svojih težavah po pomoči tolikanj hrepénč; Ona je pribežališe grešnikov, ki jih hudoba v njih britkostih k obupanju naganja: — kar pa vse druge visoke lastnosti posvečuje in jim neizrečeno veljavo daje, je to, de je Ona mati našiga preljubiga Zveličarja, mati Kralja in Stvarnika nebés in zemlje, mati Najvikšiga. Ona je perva zmed vsih svetnikov, povzdignjena nad naj vikši anđele: Njo mora vsak dober človek ljubiti in častiti. Kdor Marije ne časti, on Kristusa zaničuje.

Naj boljši otroci sv. matere katoliške Cerkve so bili tudi od nekdanj nar boljši otroci Marije Device, ker so bili njeni naj priserčniši častivci. Nar večji svetniki so bili vselej nar zvestejši njeni prijatli. Torej duhovni učenci v sveti katoliški Cerkvi sploh terdijo, de veliko in priserčno česenje in ljubezen do Marije presvete Device je eno zmed znamenj izvoljenih Božjih. Brez posebniga razodenja namreč noben človek ne vé z zanesljivostjo, če bo zveličan, ali ne; so pa nekatere okolišine, ktere zanesljivost, de bo kdo zveličan, vterjujejo in skorej gotovo delajo. Te okolišine se imenujejo znamenja za izvoljenje. K tem znamenjem se šteje tudi veliko in prav priserčno česenje presvete Božje Matere Marije. Kdor ima namreč tako veliko in priserčno česenje do presvete Marije Device v svojim sercu in ga poživlja, smé upati, de se šteje med izvoljene, de se bo pod obrambo te prezveste Matere obvaroval taci okolišin in grehov, v kterih bi se mogel na zadnje pogubiti. Temu se ni čuditi, ker ravno tako priserčno česenje Božje Matere je le stablo praviga keršanskiga duha sploh.

Tako česenje Marije Device obrodi častivcu samimu nar lepši blagodar, ker mu požlahtnuje sercé, ga z veliko močjo budi k pravi ljubezni Božji in k vsimu dobremu; od hudiga pa ga s posebno silo odvračuje. In ne odide mu obiln blagoslov, ter pomoč in tolažba v potrebah in stiskah, in vsi darovi in gnade, ki jih Marija neprenehama tako bogato razliva med svoje častivce po svojih mogočnih prošnjah.

Kakor pa zdravo seme ne ostane v zemlji, temuž izkali, poganja in rase; tako tudi resnično česenje Marije Device ne more samo v sercu ostati, ampak se tudi lepo razcveta in kaže v vnanjim življenji vernih katoličanov. Po taki poti se razodeva česenje Božje Matere zlasti tudi v lepim šmarničnim opravilu, ki ni umetno iznajdena, temuž iz resničnega česenja in ljubezni do Marije samo po sebi izvirajoča bogoljubnost.

Duh Božji vedno veje v sv. materi katoliški Cerkvi, in smemo se zanesti, de so se šmarnične opravila začele po Njegovim pohlevnim in ljubeznjivim navdajanji. On je učil bogoljubne verne, de nar lepši mesec v letu se nar bolj prileže posebnimu česjenju Marije, nar čistejši Device,

duhovne Rože, in visoke Božje Matere. Šmarnice so nova cvetlica v kraljestvu milosti, ki se lepo podajajo k novemu cvetju veseliga mesca majnika. Ta nova cvetlica je pa kmalo svoje zasluženo spoznanje našla pri poglavarji sv. Cerkve in s tem svojo veljavo in blagoslov. Sveti Oče so šmarnično opravilo poterdili in nje, ki ga opravljajo, z bogatimi odpustki obdarovali: vsak dan 300 dni odpustkov; kdor jih pa celi mesec opravlja, zadobi po dobri spovedi in sv. Obhajilu popolnoma odpustek.

Iz vsiga tega pa lahko sprevidimo, da je posebna gnada za slovensko zemljo, ko se od nekaj let to lepo opravilo zmiraj bolj razširja. To sploh kratko, pa priserčno in ljubeznjivo vsakdanje opravilo, ki terpi celi mesec, mora serca olepsati in zblažiti, ktere se ga vdeleževajo; ono veliko pripomore, da se vdeleževavci bolj skerbno greha varujejo, svoje dolžnosti bolj zvesto spolnujejo, in težave svojiga stanú veliko voljnješi prenašajo. K temu jih spodbuja že misel, da Marii služijo, da se vsaki dan njenemu altarcu približajo kakor svetemu tronu, pred katerim bi jih njih nezvestoba toliko hujši pekla. Zlasti pa k čednosti pripomore serčne molitvice in lepi nauki, ki se delé v prijazni podobi in nekako bolj zaupno kakor druge krati, in čez vse blagoslov Božji od zgoraj in prošnje Marije Device, ki jih podaja pred tron Gospodov za svoje otroke na zemlji.

Torej tudi naša visokočastljiva velika namestnija z razpisam 15. t. m. šmarnično opravilo hvali in prijazno priporoča, rekoč:

„Zopet se bliža majnik — Mariin mesec, — v katerim pobožni verni še posebno časté Marijo, sv. Mater Božjo, preblašeno Device brez madeža izvirniga greha spočeto, — jo časté z molitvijo, s petjem, pobožnim branjem in premišljevanjem Njenih čednost.

Tudi v naši škofiji se to opravilo zmiraj bolj veselo razširja. Ne le da se v našim glavnim mestu zmiraj bolj spodbudno razcveta, ono tudi po deželi zmiraj bolj vzmaguje. Vsako leto prihaja tukaj več prošinj od v. č. gg. duhovnih pastirjev, da naj bi ga smeli v svojih cerkvah obhajati.

Kapitularni zbor tako pobožno gorečnost, tako ljubezen k naši nebeski Materi spozná res hvale vredno in želi, da naj bi česenje do svete Božje Matere nikoli ne pešalo, ampak še bolj rastle, in naj bi se prav posebno s tem razodevalo, da bi njene čednosti posnemali. Torej privoli to šmarnično opravilo po vseh kuratnih cerkvah, kjer ga želé pobožni verniki in častivci Marije Device, in ga mestne in druge okolišine dopusté: vsak dan naj se v ta namen s sv. mašo tudi litanije obmolijo — po večih duhovnijah in kjer se več ljudstva shaja, tudi pred izpostavljenim sv. Rešnjim telesom; zvečer pa naj se pred ali po Mariini pesmi, ali branji iz primernih bukev moli veseli del roženkranca, ako ne vsak dan, pa vsaj večkrat.

Naj se tedaj bogoljubne duše obilno zbirajo pred altarcem presv. Božje Matere, naj s ponižnim čistim srcem na pomoč kličejo to mogočno Besednico, da nam izprosi pri svojim ljubljnim Božjim Sinu brambo in nebeski blagoslov v naših nevarnih časih, in vsem skupaj živo vero, terdno zaupanje in pravo ljubezen do Boga in bližnjiga, brez ktere bi bile vse zunanje opravila brez prida in cene. Slehern gospod duhovni pastir, ki želi šmarnice v svoji cerkvi obhajati, naj to naznani kapitularnemu zboru, ako že ni, in naj pristavi, kako de jih želi opravljati. S to priliko je prečastitljivo kapiteljsko zborstvo blagovolilo v. č. gg. duhovne pastirje opomniti tudi na nove šmarniške bukve: „Mariin mesec.“

Perva šmarnica.

Marija! vir si nam veselja;
Zakaj bi serčno ti ne pili.
Častiti prav ne hrepneli.
Ko peti nas navdaja želja?

Marija! ti si ljubeznjiva;
Zakaj bi tebe ne ljubili.

Sladkosti tvojih bi ne pili,
Obraz ko tvoj se nam odkriva?

Marija! ti si sladkomila;
Zakaj bi k tebi ne hiteli.
Pomoči tvoje ne želeli.
Ko tare nas življenja sila?

Marija! ti si nam danica;
Le kam oči bi obračali.
Življenja čolnč kam peljali.
Ko svetna krije nas tamnica?

Marija! ti nebeske vrata;
Zakaj bi tebe ne prosili.
De enkrat bi nam v smertni sili
Sijala tvoja zarja zlata? —
A. Praprotnik.

Sklep slovesnosti sv. Feliksa.

V večji pojasnitvi te slovesnosti služi tudi naslednji odgovor prečastitiga škofijstva do visokočastitljivega g. fajmoštra pri sv. Jakopu v Ljubljani, zatoraj ga tukaj v vedni spomin podamo.

Na Vaše sem poslano naznanilo od 15. grudna t. l., da ste ob svojim Božjim potu v Rimu vse kosti sv. Feliksa mučenca za farno cerkev sv. Jakopa pridobili, jih že prejeli, in da se v kapeli lavretanske Matere Božje pred mostom hranijo; — in na prošnjo, da bi se leti sv. ostanki v slovesnim obhodu k sv. Jakopu prenesli 26. grudna t. j., v dan sv. Štefana, perviga mučenca, ko se obhaja tudi spomin vseh drugih mučencov; Vam odgovorimo, da je leto Vaše prizadevanje škofijstvu prav po volji, ravno tako se Vam tudi dovoli, po nam naznanjenim redu in cerkveni šegi sv. ostanke prenesti, ter jih v cerkvi sv. Jakopa v spodobno česenje tega svetnika kakor tudi v spodbudo verniga ljudstva na odločeni kraj postaviti. Za to pobožnost spodobno povabite stolniga prosta, prečastitljivega gospoda generalvikarja, in oznanite tudi s priznice odpustke, ki so jih sv. Oče, papež Pij IX., za 7 let dobrotno podelili. List za odpustke in spričevanje, da so resnično sv. Feliksa kosti, Vam nazaj pošljemo. V Ljubljani 17. grudna 1858. Anton Alojzi, knez in škof s. r.

Po tem višjim privoljenji so bile, kakor je že znano, sv. kosti v imenovano cerkev slovesno prenesene in dokler ni bila dodelana za sv. Feliksa primerna shramba, na poseben altar položene. Še le 14. mal. travna je bil sv. Feliks v stransko kapelo sv. Janeza Nep. na altar postavljen. To sv. opravilo so zverševali prečastitljivi veliki namestnik in stolni prost, gospod Anton Kos. Pred sv. mašo zjutraj ob osmih je bilo pa Njim in tudi vsem obilno zbranim pričujočim še posebno duhovno veselje napravljeno. Sprejeta je bila namreč zopet v katoliško Cerkev pri ti priložnosti Ana Strehl, žena lutranskiga umetniga podmojstra v slavnoznani zvonarski livarnici. Prečastiti veliki namestnik so pri ti priložnosti pred oltarjem imeli prav lep in gniljiv nagovor. Rekli so med drugim, da se jim zdi, kakor de bi se od unidan o prenašanji sv. Feliksa lepo petje po cerkvi se razlegalo, in že se spet srečne štejejo, da so vnovic v tej prelepi slovesnosti sv. Feliksa ter jo doversujejo. To moje veselje, so djali, je pa dans še veliko bolj poviksano s tem, da sim tako srečen, pričujočo, za nekoliko let zmoteno ovčico spet k čedi pravih Jezusovih ovčic, v premilo naročje ljubeznjive Matere, edino zveličavne katoliške cerkve nazaj pripeljati. Ne samo v očeh spreobrnjene, ktera se je prav serčno in pobožno obnašala, ampak tudi v marsikterih družih so vesele solze igrate. Po sprejetji v kat. cerkev je prejela zakrament sv. pokore in med sv. mašo presv. Rešnje Telo, gotovo zastavo večnega življenja. — Usmiljeni Jezus! kisi začelnik in dokončevavec naše svete prave vere, podeli ji gorečnost prvih kristjanov, da bo odsihmal pravo vero ohranila, in brez človeškiga strahu srečno svoj tek dokončala! —

Feliksova shramba je po obrisu po pravici čisluniga podobarja, M. Tomca, v Sentvidu nad Ljubljano, iz silno terdiga palasandroviga lesa tako lepo in prijetno narejena, da se kaj lepo podaja na moč zalo napravljeni podobi sv. Feliksa, ki verno ljudstvo iz vseh stanov in krajev dohaja ga častiti in se mu priporočat, in pa kakor se sem ter tje iz verjetnih ust sliši, z velikim dušnim in telesnim pridam, v povelečevanje svetnika in v osramotenje marsikteriga zaničljivega blebetanja. — Počivaj tedaj med nami, o srečni Feliks! ti neprestrašeni spričevavec Jezusove vere! Bodi naš besednik pri svojim Jezusu, kteriga zdaj živivaš; prosi nam Božje milosti in blagoslova na duši in na telesu; bodi

skerben varh nedolžne mladosti; bodi nam vsim zgled gorečnosti in serčnosti v delavni veri in kersanski stanovitnosti do zadnjiga zdihljeja, po Jezusu Kristusu, gospodu našim. Amen.

Véra — edina prava tolažba v revšini.

„Kako veselo je življenje, kako lepa je zemlja!“ — tako mnogokrat vriska mlado serce v polnosti svoje moči in ferfoli, kakor na metuljevih perutih, skozi življenje; povsod mu je s cveticami posejano, in iz serca ponavlja stari izrek: „Venčajmo se z rožami, dokler ne zvenejo!“ (Modr. 2.) Ali oh! le prenašlo obledijo cvetlice videnne sreče na zemlji; poteptá jih toča, podsuje nevihta, opali jih vročina; — omamljene in posušene, nedišeče in zaničljive veter po tleh preganja; naglo in nepričakovano — v hipu — prehiti té nesrečno srečno vihar, vloví jih pogubljenje v brezmerosti in veselji, med petjem in godbo, v dušo morivni slasti.

To britko skušnjo je sedemnajstiga stoletja občutila neka britanska gospa, ktera je v svoji mladosti pisano barvo cenila memo vsiga družiga. Kaj dobro se ji je zdelo do njenih sneženih rok, torej je enkrat pri veliki pojediní vzela nekoliko česinj z okrožnika, ter jih s peceljní vred vtaknila med perste; v razlago pa pristavila: „Kako lepo se vjemate ta rudečina in ta belota!“ Kmalo za tem je jela ta nečimerna, posvetna Evina hči tako bolehati, in zabredla je v toliko revšino, de je v ohranjenje svojiga življenja mogla po milovšnji stegovati ravno tiste roke, ki so bile bele ko lilija, zdaj pa vse véle in nagerbančene. —

Resnično! ni treba, de bi bil melanholik in čmérnež, kterimu je na svetu vse sivo in čérno; vender je tudi nemogoče, de bi ti bilo vse pisano, če nočeš sam sebe goljufati. — Naberaj, človek, cvetlice; pogosto te bo tudi ternje bodlo; serkaj sladko sterd iz cvetlične buncice časniga življenja; ali velikokrat boš okusil tudi grenčiga pelina. Terdi, de je življenje prijetno, de je svet dvorana množiga veselja; pa mnogokrat boš zašel tudi v solzno dolino. Povelicuj, kakor veš in znaš, radosti tega življenja; le spoznaj pa tudi terpljenje, ne taji mnogoverstne revšine!

„Človek, od žene rojen, živi malo časa, in je poln revšine; požene ko cvetlica, pa usahne; zbeži, kakor senca, in nikdar ne ostane v tistim stanu.“ Job. 14.

Té besede je iz lastne skušnje izgovoril Job že pred veliko veliko leti, v svojim velikim terpljenji, ko se je z visokosti časne sreče in obilnosti pogreznil v globočino nezane revšine. Včeraj nar bogatejši knez v deželi, dans preubog berač; — včeraj srečen oče med svojo družino, dans so mu vzeti vsi otroci; — včeraj v obilni moči in pri zdravji, dans poln nagnjusnih bolečin po vsih udih, — de se studi ljudem, celó zlahti. — O britko spremenjenje! o revšina zares!

Kaj je tolažilo tega nesrečniga, ki je po nedolžnim terpel in bil v toliki stiski? Na zemlji ni našel tolažbe; njegovi zlahtniki in prijatli so mu še le očitali, de je skriiven grešnik, ki ga Bog tepe; še celó žena njegova ga je zasramovala, in merzlo zasmehovala njegovo vero, ki se mu tako slabo plačuje. Ali ravno ta vera ga je kviško deržala; na njo se je opiral v svoji slabosti, bila mu je edina tolažba v revšini.

„Vem (je zaklical), de živi moj Odrešenik, in de bom sodnji dan iz zemlje vstal. Sopot me bo obdala moja koža, in gledal bom svojiga Boga v lastnim mesu. Res, gledal ga bom, moje oči ga bojo vidile, in nobedin drugi; to upanje mi je shranjeno globoko v persih.“ (Job 19.)

Nevernik! dvomljivec! kje boš pa ti iskal tolažbe, kadar bojo hudi dnevi nad-te prihruli, ko te bo po sreči in obilnosti tudi žalost in sila obiskala, ko bo prišla bolezen namesto zdravja, ubožstvo namesto bogastva, sramota na-

mesto časti, terpljenje namesto veselja, — ko se bo nagnilo življenje k smerti?

— „Rekel sim v svojim sercu: Šel bom in vžival veselje in kar je dobriga; ... zidal sim si hiše in zasajal vinograde; napravljaj sim si verte in jih lepšal z vsakterimi cveticami; ... imel sim hlapce in dekile, in obilno družine; ... kopičil sim srebro in zlato in prekosil z bogastvam vse, ... kar je oko pozelelo, sim mu dal; kar je serce razveseljevalo, sim mu privošil, pa — ko sim se obrnil k vsim delam svojih rok, glej! vidil sim v vsim nečimernost in dušno stisko, in nič (nisim našel) stanovitniga pod solncam. Podal sim se pa k (posvetni) modrosti (k vedam in učenosti); zvedil sim, de tudi to je nečimernost; ker težko je vse reči dokazati, in človek jih ne more z besedami razjasniti.“ (Prid. 2. in 1. pogl.) — To je odkrito-serčno spoznanje možá, ki je v preobilnosti imel vsiga časniga, ki je, kolikor je mogel, vžival blagosti in slasti življenja, ki je stal na visokosti zemeljske velikosti in oblasti, ki je bil mogočin, vsimu svetu znan vladar, ki se je ponášal z učenostjo, tako de so iz daljnih dežel hodili ga gledat, poslušat, se mu čudit, — to so besede modriga Salomona. Rodila mu jih je žalostna skušnja, njegov risalnik pa jih je zapisal v resno svarjenje vsim prihodnim narodom. „Nečimernost in še nečimernost! Vse je nečimerno!“

Kako resnično govori veliki apostelj 1 Kor. 15. 19.: „Če je naše upanje prikrajšano le na to življenje, smo nar nesrečniši iz med vsih ljudi.“ — smelo bi se celó dostavljati: izmed vsih stvari.

Tudi žival mora marsikaj terpeti, ali nikakor ne toliko, kakor človek, ki je povikšan nad živali in čez nje gospoduje. — Žival terpi le na telesu, človek tudi na duši; ali pa niso dušne težave naj britkejši in naj grenkejši? — Žival ne občuti svojiga terpljenja tako globoko, ker ga ne zna premišljevatí in presojevati,*) kakor človek. Žival se zverne neumna in nezavedna nazaj v naročje naravino, od kodar je prišla. Človek pa, ki ima pamet in zavednost, le preveč premišljuje svoje reve, hoče zvediti njih vzrok in izvir, hoče vediti, kako se bo s tim izšlo. Ali ne povikša res dostikrat terpljenja že sama misel, ki neprestano vpíje: „Kako se bo z menoj izšlo? kakošen konec mi je odločen? kdo mi more pomagati, de bi to prenašal?“

Pravi odgovor na to vprašanje daje le vera sama, ki uči, od kod je prišlo terpljenje na svet? — iz greha; kam pripelje nazadnje? — v večno življenje; kako ga moremo in kako naj ga prenašamo?, — po zgledu Jezusa Kristusa z njegovo gnado.

Človek terpiš, pa išeš tolažbe v svojim terpljenji. — Oh! zdihuješ, zakaj li me je zadela taka nezgoda? zakaj hoče osoda, de se tako nesrečniga čutim? — Ne govori tako, revni terpinec! Naključje — osoda***) ni tolažba, ki bi bila pripravna, de bi ti zacelila rane, in ti vganila zastavice tvojiga življenja. Veruj, de je neskončno modri Bog tako obrnil in sicer iz očetovske ljubezni tako obrnil, de te tepe, de bi te ozdravil. Boga ne veseli pogin živih, in On, življenje vsiga življenja, ni naredil smerti (Modr. 1. 13.); le po grehu je prišla smert na svet. (Rimlj. 5. 12.) Veruj in pokori se za svoje grehe! — Terpiš, pa išeš tolažbe v svojim terpljenji. — „Oh! kdaj bo že konec tega terpljenja? ko bi mogel nehati biti, de bi ne bilo treba terpeti!“ Nespametnež! kaj si išeš tolažbe v tem, de želiš svoje terpljenje po sili končati? Ali tvojiga terpljenja ne more večna muka prevzeti? Kaj pa potlej, ko se ga ne boš mogel nikoli znebiti! Morebiti ne verjameš, de je po smerti tudi terpljenje, de je večnost? Kaj pa bo, če prideš

*) Tudi je soditi, de v stanu terpljenja pridejo hitro v neki stan oterpnosti, de se bolečin več ne zavedó, ako gre pri njih od zavednosti govoriti. Vr.

**) Vera se ne pozná teh in enacih besed, ker ona vse izvaja iz previdnosti Božje, ktera vse ali nakloni ali pa dopusti. Vr.

v terpljenje, kteriga zdaj premalo verjameš, v večnost, ki nočeš vanjo misliti? Le veruj in nikar ne dvomi, le samo to te zamore oteti, in saj ravno v ti veri dobiš tudi tolažbe za svoje nadloge. — Terpeznik! ozri se proti nebu, in poslušaj tolažni glas, ki ti ga govori vera: „Trenutek sedanjih lahkih težav porodi nezmerno večno veličastvo.“ (2 Kor. 4, 17.) „Nadloge tega časa se nikakor ne morejo primerjati s prihodnjim veličastvom, ki se nam bo razodelo.“ (Rimlj. 8, 18.) „Nobeno oko ni vidilo, nobeno uho ne slišalo, in nobeniga človeka sercé se ni občutilo, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo.“ (1. Kor. 2, 9.) O kako veličastne so te besede sv. vere! Ostani stanoviten, revež! kratka je nadloga, večna je glorijska. „Blagor njim, ki za-lužejo, oveselili se bojo.“ (Mat. 5, 5.) (Konec nasl.)

Od judov kaj.

Po neštevilnih nlicah visociga Dunaja je res marsikaj viditi, kar se drugod ne vidi in viditi ne more, ker Dunaj ima vse dobre in slabe lastnosti veliciga mesta na sebi — je človeško mravljiše: kakor pridni mravljinci, ljudstvo vse križem hitama dirja, tode zlasti za tistim, od kteriga govori sv. evangeli, rekoč: Haec omnia adjicientur vobis. Vse druge pa v tej zadevi prekosé, kakor povsod, tudi tukaj tisti blaga željni, denarja lačni mravljinci, ki jim pravimo judje. Vsiga družiga na Dunaji ne omenim, ne katolištva, ne krivoverstva in nejeverstva, vam ne bom popisoval ne cerkveniga ne družinskiga življenja — kakoršno povsod, takošno tudi tukaj po vsih mogočih razmerah; gledé cerkveniga življenja bi se Slovenci tu komaj kaj učiti mogli, gledé družinskiga pa — zraven bogastva medleva grozna siročina; zraven gizde nar večji pomanjkanje z vsimi nasledki z obeh strani. Na v-ak vogál bi utegnil pod ulično ime se postaviti: Misericordia tua, Domine, quia non sumus consumpti! — Na Dunaji tedaj je veliko Abrahamovca viditi, kolikor po vsim Krajskim ne, in kakošno de je po vnanjim to ljudstvo, morde vedó tisti, ki pridejo v Ljubljano na somenj; ker takrat tudi kaka dva juda pred šolami svoje blago razpostavita. Za druge pa to ljudstvo nekoliko popišem. Slabotno je in šibko. Zakaj? Ker večidel v nesnagi živi, se premladó ženi in moží, in le pri sorodnih (zato pa tolikanj radi keršanske posle v službo jemljejo, ker jud pri težkih delih neki ni za nobeno rabo). Sicer ima moški spol, eden ko drugi, černo pokrivalo, zarašen obraz, z dolgo brado, in z dvema ferkočinama ob sencih. Navadna zgornja obleka je črna ali sivkasta hala do petá, večidel umazana, verh nje pa ravno taka pasica. Tak je jud po vnanjim, in namenil sim se, vam ravno od tega juda nekoliko sporočiti. Nagnila me je k temu undanja daničina opomba, de za vse druge krivoverce in nejeverce molimo, samo za jude mende se ne. Povém, kar znam. Ako se ni še bratovšina ustanovila, se pa vsaj nje osnova pripravlja. Marsikomu je znano ime jezuita Ratisbonna: bil je jud, in po čudeži, kakor sam piše, v katoliško cerkev pripeljan. Ko se je namreč zlo togotil nad svojim bratom (ki je bil že popred keršansko resnico spoznal), in je proti kat. cerkvi z besedo in z djanjem svojo sovražnost razodeval, ga je vendar nekdo pogovoril, de naj si dene na vrat svetinjo Materie Božje z molitvijo vred, s. Bernarda „Memorare.“ Posmehoval se je temu, pa vendar storil po prijatlovi volji. Kmali potem pride z družbo v cerkev v Rimu, in tukaj se mu v vsi svetlobi kraljice nebeske prikaže Mati Božja; njegova terdovratnost se spremeni v serčno gorečnost do katoliške vere, in kmali stopi med jezuite, med kterimi je živel do lanskiga leta. Ker pa so se mu njegovi oslepljeni sorodni bratje judje tolikanj smilili, si namení z Božjo pomočjo bratovščino osnovati s to namembo, de bi se zanje molilo in njih spreobrnjenje, kolikor mogoče, spridama pričelo in pospesevalo. Ker se pa pravila jezuitskiga reda s tem ne strinjajo, so ga njegovih redovniških obljub odvezali, de se bo mogel svobodno in neoviran ves temu us-

miljenimu delu posvečevati, kar mu Bog daj in pomagaj Devica Marija. Bral sim poziv do vernih kristjanov, de bi molili za spreobrnjenje judov, ki je takle: „Neprenehama se moli za spreobrnjenje malikovavskih in od cerkve ločenih ljudstev. Vender pa je narod, — milovanja vreden — ki ga morde preveč pozabljamo v svojih molitvah; Izraelci so, bolj znani po navadnim imenu: judje. Zakaj bi tudi za Izraelce naša pobožnost ne skerbela. In toliko bolj, ker je sveta družina tega rodú in ker mora vsaka daritev storjena za spreobrnjenje tega ljudstva Jezusovo, Marijno in Jožefovo serce razveseliti. — Tedaj z molitvijo in s postom pri Bogu prosimo, de bi Izraelce odrešil tistiga mutastiga duhá, ki jim brani, de ne spregledajo in ne spoznajo naše sv. vere; in de bi Gospod tiste tolažne besede do njih govoril: „Zlil bom čez vas čisto vodo in očišeni boste vsih svojih pregreh. Dal vam bom novo sercé in vlil v vas noviga duhá; vzeti hočem iz vašiga mesa kamnito serce, in dal vam bom meseno sercé; storil bom, de boste hodili po potu mojih zapoved.“ Ezech. 36. Molitev: Gospod, Bog Abrahamov, Izakov in Jakopov, ki si zmed vsih narodov Izraelce si izvolil za svoje ljudstvo in svoj delež, spomni se nesrečniga stanú, v kterim toliko časa že zdihujejo: napajani so s sramoto in z zaničevanjem, ker so tvojiga Sina Jezusa Kristusa umorili. Oni ne spoznajo ne svoje zmote, ne svoje slepote. Prosimo toraj zanje tvojiga usmiljenja, Gospod, in tvojiga razsvetljenja. Odpri svojo usmiljeno ljubezen zgubljenim ovčicam iz hise Izraelove, de se vernejo v hlev praviga Pastirja, in de bo zgubljeni sin zopet našel Očetov dom. Usliši, Gospod, naše prošnje. Združimo jih s prošnjami njih spreobrnjenih bratov in z zasluženjem križaniga Jezusa Kristusa ki je rekel: „Oče, odpusti jim, ki ne vedó, kaj delajo!“ Vzemi vender od njih serce zagrinjalo, de bodo z nami spoznali našiga Gospoda Jezusa Kristusa Amen. — Podpisan je Ignaci Samhiri, patriarh Antiohijski v Sirii. Kaj več nisim pozvedil.

Ako to velikansko početje Ratisbonno, za ktero ga more le pregoreča ljubezen do Boga in do bližnjiga vne-mati, s pravovernim očesam pogledamo in v duhu katoliške cerkve premislimo, se resnično nekaciga strahu in sterme-nja ne moremo znebiti. Tedaj to ljudstvo, ki mu je pre-kletstvo Božje in hlapčevstvo na čelu zapisano. — to nesrečno ljudstvo, ki mora — od Boga obsojeno — pričanje da-jati Sinu Božjemu in njegovi nevesti, sveti cerkvi, do konca sveta, ker je kričalo: „njegova kri pridi čez nas in čez naše otroke!“ — to ljudstvo, nad kterim se previdnost Božja čudovito razodeva, nad kterim ostrá šiba neskončne pravice nenehama šviga, to ljudstvo tedaj v zveličavno na-ročje sv. cerkve napeljevati, večno prekletstvo od njega od-valiti: koga le nekaka strahota ne obsine, kadar sliši od taeiga početja, de hoče namreč slaba revna stvar človeška z orožjem molitve in goreče ljubezni vsemogočno roko pra-vičniga Boga znad nesrečniga in tako očitno tepeniga ljud-stva odmakniti? Kdo ne vé, de celo sveta cerkev, ki je prečista nevesta Kristusova, pri kterim in po kterim vse premore, vender celó ona, pravim, ravno gledé judovskega ljudstva na veliki petek z nekako sveto grozo svojo molitev opravlja: ko namreč moli za vesoljni svet, za vse stanove in narode, in povsod na koncu molitve vemočni Amen pri-stavi, si pri molitvi za slepo in nezvesto judovsko ljudstvo ne upa Amen pristaviti, ravno ko bi čula Očeta svojiga križaniga Ženina, ki ravno zdaj svojo kri preliwa za grešno človeštvo, ravno ko bi slišala glas njegov: „Ne delaj mi sile, saj vidiš, kdo mi je Sinú na križ pribil; spomni se, de se je to ljudstvo samo v moje strasno maševanje obsodilo „za vekomaj!“ — Kdo nadalje se ne spomni Kristu-sovih besed Mat. 6, 24. „Nihče ne more dvema gospodama služiti; ali bo namreč eniga sovražil in eniga ljubil, ali se bo eniga deržal, in eniga zaničeval. Ne morete služiti Bogu in mamonu.“ To je gotovo pomenljivo, de je Go-spod vsimu Božjemu nasproti postavil ravno mamona — bo-

gastvo: „Ali se bo eniga deržal in eniga zaničeval!“ In komu ni znano, de je ravno judu za mamonom pohajati tako prirojeno, kakor družim Božjim stvarjem jesti in piti. In de ga je pravični Bog ravno tej kugi, lakomnosti prepustil, kaj naj to pomeni? Naposled tudi pri njem enaciga hrepenenja po dušni resnici in po odrešenji, kakor pri družih krivoverskih in nejeverskih narodih, kratkomalo ni čutiti; toraj zgolj tepenost, zgolj zagreznjenost v mamoma, zgolj slepota! — Če vse to pomislimo, in ko pravi katoličani spoznamo, kakor se je unidan v enim časniku bralo: de bo judovsko ljudstvo katoliški veri pričevanje dajalo do konca sveta; se moramo res zaupanju in vnetosti Ratisbonnovi čuditi, ki se je vpricho tolikanj tehtnih djanskih resnic vender taciga silovitiga dela lotil; de bi mu pač vekomaj moljeni neskončno modri sklepi previdnosti Božje premajhnega vspeha ne bili odločili! Mislimo pa ravno zavoljo teh resnic, de namen njegov ne more drugačin biti, kakor ta, de bi posamezni judje še bolj pogostoma prihajali v katoliško cerkev, kakor dosihmal, akoravno se tudi zdaj zmiraj sliši in bere od judovskih kerstov. Upajmo toraj in prosimo tudi mi, de bi njegovo usmiljeno delo veliko sadu obrodilo, ker nazadnje je vender pisano: „Charitas omnia vincit — ljubezen vse premaga;“ in če se tako rekoč „in toto“ to ljudstvo ne bode spreobrnilo, de bi vsaj od mnogo njih naš Bog in Gospod vzel zagrinjalo, de bi spoznali Jezusa Kristusa! — (Konec nasl.)

Cerkveno slostvo.

Te dni je iz J. Blaznikove tiskarnice prišlo na svitlo lepo in potrebno delo, ki zanesljivo ne bo le slavno znanimu g. pisavcu, ampak tudi sploh naši deželi v čast in slovez, namreč:

Officium in Nativitate Domini und

Hebdomadae Sanctae et Resurrectionis Domini. in Choral-Noten gesetzt. Mit vorausgeschickter theoretischer und praktischer Anleitung zum gregorianischen Choral-Gesange. Für Geistliche und Cantoren. Zusammengesetzt von Blasius Potočnik, Pfarrer. Format Klein-Folio, im schwarzen und rothen Druck. Preis 2 Gulden 50 kr. Oesterr. Währung.

Kako potrebno de je bilo enako delo, so pač marsiktere cerkve, duhovni in bogoslovci občutili po eni strani. Po drugi strani pa to potrebo gospod spisavec pojasnjuje, ker pravi, de v tem ko je cerkvena figuralna muzika doslela naj viksi izliko, je bilo veliko stareji gregorjansko koralno petje tako zanemarjeno, de bi utegnili pri nas biti le malo izučeni muzikarjev, katerim bi njegov prestari školni sistem le znan bil, — to gregorjansko petje namreč, ki ga hoče katoliška Cerkev pri vsih svojih slovesnih opravih stanovitniga in nespremenjeniga ko cantus firmus za vselej ohraniti, ker je tako staro in častljivo. Tačas je za izurjene organiste toliko prav učenih del za cerkveno muziko prišlo na svitlo, za duhovne in šolnike kakor pevce pa razen le nekterih starih in prav redkih iztisov, kolikor vemo, ne eno delo ne, v katerim bi imeli kako podučenje za cerkveno koralno petje. Pri takim pogršku se mora slehern potrebnih cerkvenih pesem le po sluhu učiti od družih, in potem takim se to petje več del skazljivo in napčno opravlja, zlasti po farnih cerkvah na deželi. In kako de je tako zdergnjeno cerkveno petje nasproti visoki častljivosti katoliške Božje službe, ni treba praviti. Imenovane bukve tedaj imajo namen, to napako odpravljati, ker iz njih se zamore slehern, tudi ako ni vajen v muziki, koralniga petja z malim trudom v kratkim popolnoma naučiti. To se zamore zgoditi s pomočjo naj priprostejšiga instrumenta, n. pr. s citrami (na katerih eni struni na tipniku prvi peteri tipljeji storijo ravno heksakord).

Pristavimo še, de tudi natis je izvrstno ličin in papir čverst in močin, kakor takimu delu pristuje. Zanesemo se,

de bodo te bukve veliko pripomogle k poživljenju redovnega koralniga cerkveniga petja, v kateri namen jih vsim Slovencam goreče priporočimo.

„Govor od znamenja prave kersanske čednosti; spisal Jožef Poklukar, korar v Ljubljani, bivni c. k. učenik bogoslovne dévstvine in pastirske vednosti.“ — z dovoljenjem viksi duhovne gosposke natisnjen, se dobiva za malo krajcarjev pri Gerberji, pa obsega veliko prav tehtniga blaga. Privošili bi slehernimu, de bi te nauke večkrat prebral s prevdarkam, sebi in drugim pa še posebno, de bi jih spolnovali, ker res je: Kdor ne ljubi bližnjiga, tudi Boga ne ljubi.

Ogled po Slovenskim in dopisi.

Iz Ljubljane. V oziru na sedanje okolišine pravi visokočastito veliko namestništvo v razpisu od 19. t. m.: „Na politiskim obzoru se čezdalje bolj temni in oblači, torej tudi skerb kake nastajoče vojske zmiraj hujši tiši in žuga. Kako bo z nami v prihodnje? kakošnih časov bomo doživeli? Tega ne vemo. Vsi skupaj se nadjamo nar boljšiga — bojimo nar hujšiga. Za malo kaj nam je še upati. Za več kot več se bati. — Il komu hočemo pribežati v bližnjih stiskah? od kod pomoči prositi? K naj svetejšimu Sercu Jezusovimu hočemo pribežati, v Njegovi neizmerni ljubezni hočemo pomoči iskati s ponižno, sinovsko terdno zanesljivostjo do Njegove obljube: Vse, kar bote Očeta nebeškiga prosili v mojim imenu, vam bo dal; — prosite, in bote prejeli, de bo vaše veselje popolnoma.

Moliti tedaj hočemo, de naj bi vsigamogočni strašno šibo vojske milostno od nas odvernul, ako je Njegova sveta volja. Ako nas pa po Njegovih nezapodljivih sklepih vender zadene, ker smo jo le preveč zaslužili, in pa de bi nas ozdravila; hočemo moliti, de bi se vsim stiskam, ki utegnejo nad nas priti, v Njegovo presveto voljo vdani serčno podvergli. Ostanimo v vsih prigradkih zvesti vdanci svojiga Božjiga učenika, ki nas je povabil v svoj vinograd, de bomo najdeni kakor Njegovi pravi učenci, in zvesti pastirji njih, ki so zročeni naši duhovni skerbi.

Zvesti hočemo ostati našimu preljubljenimu viteškemu cesarju Francisku Jožefu, bodi si tudi v nar hujših časih. Z besedo in djanjem hočemo svoje podložne učiti, de smo pripravljeni, blago in življenje dati za svojiga skerbniga, hudo skušaniga deželniga očeta.

Poslednjič zapoveduje precastljivo namestništvo, de naj se pri sv. maši privzame molitev: Deus refugium nostrum itd., ako bi se pa vojska vnela: Deus, qui conteris bella itd. iz naše tempore belli; pri litanijah pa, dokler ni vojske, molitev „ob sleherni nadlogi“, potlej pa „ob vojski“.

Iz Ljubljane. Precastljivo veliko namestništvo v posebnim razpisu priporoča novo delo gosp. fajmostra Blaža Potočnika: Officium in Nativitate Domini. Hebdomadae Sanctae et Resurrectionis Domini. (Gl. cerkveno slostvo v dan. listu). — V razpisu od 15. t. m. daje precastljivo namestništvo vravnava za stran letasnjiga smarničniga opravi. (Gl. v začetku dan. lista.)

Iz Ljubljane. V ljubljanskim nunskim samostanu čč. gg. Ursulinaric je 14. t. m. umerla M. Ferdinanda Ksaverija Sušnik, doma iz Skofje loke. R. I. P.!

Iz Ljubljane. Gotovo že mnogi poprasujejo, kako in kaj je s Knobleherjevim spominkam in z nabranim denarom? — Nato za zdaj tale kratki odgovor: Nar več del (737 gold.) smo dali za zdaj v hranilnico; z drugim denarom moramo nar pred poskerbeti za „dušni“ spominek ranjeimu g. provikarju, njegovim tovaršem, pa tudi dobrotnikom, ki so denar skladali. V ta namen smo že poslali visokočast. gosp. fajmostru Kunstelnu v Škocjan 100 gl., kateri so prljudno obljubili, de bodo s tem denarom spodobno obletno opravilo napravili. Ko se ta reč vstanovi, bomo častitim braveam bolj natanko oznanili. Tudi je dogovorjeno, de se bo pri kerstnim kamnu ondote farne cerkve vdela

v zid ploša ali tabla s primernim napisom. — Že poprej pa smo bili pisali tudi g. Kirchnerju, da naj bi se tudi v Neapelnu obletnica napravila in pa napis v rakah ob Knob-leherjevi trugi, in g. Kirchner piše, da ta reč je že v ob-ravnavi, in upa kmalo od ondot dobiti pisanje, kako bi se to izvršilo. Tamkaj bo prav primerno, ker bo velika mno-žica zamurcev k obletnici hodila in se v svoji misli za mi-sijon poživiljevala. Že zdaj jih je tamkaj bliz 50 černakov (med njimi Jožef Slovenski ali mlajši, in Aleksander, ki sta bila poprej v Ljubljani), gotovo pa jih bo zmiraj še le več.

Od trupla ranjega provikarja piše g. Kirchner: Ranjki počiva v občnih rakah prav v avgustinarski cerkvi. Ta cerkev ni deleč od samostana „della Palma“ (kjer je zamur-sko sobivališe), ob klancu homea Capo di monte. Očetje tega reda imajo še zmiraj z ljubeznijo in spoštovanjem v spominu ranjega, ki je bil našel pri njih poslednje pribežališe. — Zastran provikarije piše g. Kirchner, da je ne misli sprejeti. Vestnemu možu je neki tabutara pretežka. „Volks-freund“ piše, da je res ni sprejel, da pa vender v misi-jonu ostane, v kteriga pojdeti tudi 2 Tirolea in en duho-ven iz reda sv. Franciška iz Gradea. Franciškanski veliki prednik v Rimu je namreč dovolil, da bo ta red misijonu pod roke segel, in tako se zopet poživiljuje upanje za ta težko skušani misijon. Kar tiče rokodelce, jih tudi žele v misijon, tode le zastonj in pa nar rajši za celo življenje, ker vedno prehajanje sem ter tje prizadeva misijonu silne stroške.

Iz Ljubljane. Cvetno nedeljo popoldan ob 5. so se tukaj pričele gimnazialne „eksercicije“ ali duhovne vaje, v nunski cerkvi za spodnjo gimnazijo, v Križankih pa za zgornjo. Opravila so bile v obeh krajih po enakim redu. Po kratki molitvi „Veni sancte Spiritus“ in pesmi „Veni Creator Spiritus“ je bila pridiga in potlej lita-nije vsih svetnikov ali Matere Božje z blagoslovama. Tako je bilo v nedeljo, ponedeljek in torik popoldan. Zjutraj ob osmih je bila vsaki dan zopet pridiga in sv. maša z blago-slovama. V nunski cerkvi so vodili to zveličansko delo č. g. J. Kogej, učenik veroznanstva na spodnji gimnaziji; v križanski cerkvi pa perve v. č. korar gosp. Jan. Kriz. Po-gačar, in en dan tudi gosp. J. Marn, učenik veroznanstva na zgornji gimnaziji. Govori in premišljevanja so bile zlasti pripravljane k vrednimu prejetju zakramentov sv. pokore in sv. Rešnjiga telesa v različni obliki. (v nunski cerkvi: razlaganje vaj, greh in njegov nasledek, pripravljane k vredni prejeti sv. Rešnjiga telesa, od molitve itd.; v Križankih: od 5 reči k zakramentu sv. pokore po priliki od zgubleniga sina; kdo, kaj in zakaj je Odrešenik terpel, premišljevanje zunanjiga in notranjiga terpljenja in križa Sinu Božjiga itd.) V torik so imeli spodnji gimnazijalci, v sredo zgornji občno sv. Obhajilo. — V torik dopoldne so se med tem v gimnazijalni zborni sobi sprejemali radovoljni da-rovi za podperanje ubozih latinskih šolcev. Z obresti te istine ali kapitala, ki je v kratkih letih že močno narasla, se revnim učencam v raznih rečeh pomaga. V sredo zju-traj smo po dokončanim opraviu dokončali vaje s hvalno pesmijo (Te Deum); potem smo jo pa kmalo iz Ljubljane mahuli, si v čistejšim zraku glavo malo ohladit, naši Go-renci na Gorensko, Dolenci na Dolensko, in tretji spet dru-gam, kamor so bili povabljeni na pirhe ali pa k cerkvenim petju. — Realei so teden poprej duhovne vaje imeli. — Ker te verstice dokončevaje imam na peresu černila še od-več, naj še dveh podob v razložbi Giontinitovi opomnim, ki ji je že dolgo časa tam viditi: „Smert pravičniga in kri-vieniga.“ Nisim še vidil toliko ljudstva, ptujiga in do-maticiga, vedno tam stati. Vsaki se čudi nad njima, tako dobro ste zadete. Pero ti ne more tega popisati. Pač dobro bi bilo, ko bi vsak take dve vedno pred seboj imel (in ne ostudnih in pohujšljivih, ki jih je le prevečkrat viditi po prodajavnicah in po hišah; — de bi tako ne! Pošten krist-jan, ko vidi enake nečedne podobe po pivnicah, gostarijah,

kofetarijah, prodajavnicah, brivnicah itd., naj bi zažugal, da takim dalje ne bo zaslužka tgnil, ako se pohujšljive reči ne odpravijo. Vr.)

Z Dunaja. 24. mal. travna. † — Dans bi Vam lahko veliko pisal, dans je dan kakor nalaš zato; tode kje hočem začeti in kaj vverstiti, ker je toliko dobriga, pa tudi sla-biga vmes, da bo za kej, da Vas bode mikalo. Pa že vem kako, — začel bom. — Postni čas je bil tudi tukej čas pokore, vsaj oznanovali so jo naj imenitniši pridigarji v vsih jezicah, ki so tu bolj navadni ali domači. Sad nasledva. Ker je bilo dosti dosti poslušavcov, se gotovo tudi smé u-pati, da so serca obdelane in perpravne, z Božjo milostjo storiti vse kar je potrebno da požene, raste in zori evan-gelsko seme. Čudno pak je vender le, da se tako imeno-vano občno mnenje, ki se razodeva po romanah, spridenih in spačenih listih in po družih knjigah, pa tudi že v doma-čim življenji in vzajemnim občenji, da se to tako malo z unimi nauki edini, ali kaj edini? ker popolnoma nasprotno pot hodi, druge pomočke, drugi cilj in konec k blagru kaže in laže. Z vsimi svojimi sestrami se „laž“ goji in širi, in pa s toliko silovitostjo, da nikoli tega. Posebin značaj da-našnjiga veka pa je res spet, da toliko izobraženi po tako ostudnim pripomočku segajo in ga pestovajo na vse strani! Ne bom pa pravil, kje se razodeva, ker to bi bilo preveč, dosti je, če potožim, kako se je bati, da bi pri tolikim hre-pnenji „po resnici“ marsikteri ji herbta ne obrnil ravno takrat, ko bi jo imel slišati, ali — ko jo je slišal. Učeni bogoslovci doktor Veith je imel več postnih ogovorov (konferencij), v kterih je razkazoval dandanašnje napake in grehe, in pa pomočke zoper nje. Govoril je med drugim od laži in resnice, od duhovniga boja, od slabe sedanje, in stanovitne večne sreče, od greha, od samosvoje, in prave keršanske ljubezni, od dela in službe Božje, od vedne pri-prave za smert in večnost, in je vse to razlagal učeno, pa lahko umevno, z mnogimi izgledi in povestmi pojasnoval. Vse večji resnice pa tudi napake so prišle na versto, z u-govori in zagovori in mnenjem današnjih modrovavcov. — On je res, kakor sim že rekel, pridigar in mož po volji Božji. — Tudi sta bila dva misijona v predmestjih, ki so ju imeli častiti OO. Ligurijanci. Eniga so sklenili sami kar-dinal, ravno domú pridši, kjer so nazadnje sami pridigovali in blagoslov dali. Tu je bila gotovo obilna milost Božja. Tudi zdaj v velikim tednu so se verstile množice iz cerkve v cerkev, Zveličarja v Božjim grobu častit la molit. Na-vadno so po dva ali trije vedno v posebni (za višji odme-njeni) klopi klečali in molili, in viditi je bilo učenih in ime-nitnih mož. Omeniti moram tudi, da sim večkrat vidil proste vojake prav ginljivo, pobožno se obnašati, kar je pač po-menljivo dandanašnje, ker zanesljivo se priporočajo Gospodu vojskinih trum. Od „vstajenja“ le toliko povém, da je bilo lepo, posebno na ces. dvoru, kjer gresta svetli cesar in cesarica z višimi uradniki, z vso stražo in napravo s procesijo za sv. Rešnjim telesam. Dans pa je dan, ki ga je Bog naredil; — tode popolniga veselja vender ni, ker je vojska pred durmi, kakor je govorica. Res, tihi pa ginljivi čas nam je zdaj minul, obhajali smo terpljenje in smert svojiga Odrešenika in Zveličarja, in upali bi bili, da bo ta spomin ljudstva kej prešinil in navzél; tode bojmo se, da namesti Zveličarjeviga „mir vam bodi!“ utegne ravno nasprotno naš delež biti! Vender kakorsna koli naj že bo skušnja, ki nastaja, da bi le taka ne bila, da bi se nam nebo zaperlo, temuč da bi bila k dobrimu, in k pravimu spoznanju, k pravi sreči, kar nam milostljivo dodeli On, ki je današnji dan častitljivo od smerti vstal! Letas je tudi spomina vredno, da obhajajo zedinjeni in nezedinjeni Greki — Staroverci — z nami vred velikonočne praznike. — Zdjaj pa Vam in vsim dragim Slovincam veselo Alelujo v Go-spodu! Z Bogam!

Razgled po kersanskim svetu.

V Zagrebu je 12. t. m. umrl g. Matija Thonhauser, korar ondotne stolne cerkve, učen mož in brez graje, kakor piše „kat. list“.

V Genvi so neki več duhovnov zaperli, ker so zoper piemontesko vladno očitno govorili. Na to naj berže meri razpis turinskiga vikšiga škofa, v katerim duhovstvo svariijo zavolj taciga govorjenja zoper dolžno spoštovanje do kraljeve osebe in deržavne naredbe, — iz tega pa se ne izhaja, de vikši pastir res poterdijo take napačne naredbe, kakor jim več listov očita. (Kath. Bl.). — V Genvi je bilo tudi nasvetvano, de naj se 10 samostanov s silo izprazni in za vojašino pripravi. Dobro katoliško prebivavstvo pa je svojo nezadovoljnost razodevalo, in dosihmal ta nasvet še ni izveršen, ter so za vojašino druge prostore našli. — V Kasalu je moglo 40 nun samostan sv. Jerneja popustiti in si v drugih hišah pribežališa iskati, de so se vojaki vanj vstanili.

Benektini v Savigliani na Piemonteskim so bili dobili povelje od ministerstva, de se morajo v 10 dneh vojakam spod nog spraviti; pa že 2. dan pridere trop vojakov s silo v samostan in obsede vse prostore ter prisili mnihe, neutegama se umakniti. — V Turinu in Aleksandrii so že ukazi dani, več cerkev izprazniti za vojašino.

V Rimu, kakor smo bili že enkrat omenili, je mlada in imenitna angleška gospodičina Cavendiš prestopila v kat. Cerkev. Njen oče, admiral, pa zdaj silo udeluje zavolj tega, in bi jo rad zopet premotil k protestanstvu. Odmenil se je nazaj na Angleško in ima ta čas svojo hčer terdo zaperto. V dan ko se je bila zmoti odpovedala, jo je bil v posteljo zadervil in ji 36 ur ni obleke dal, rekoč, de naj le gre zdaj kam kako Mater Božjo molit, in se je grozno rotil in preklinjal zoper vse katoliške. Naznanilo pravi: Zanesljivo mlada katoličanka med gorkimi solzami moli za spreobrnjenje zaslepljeniga očeta, in meni, de bi ne bilo nič noviga ko bi tudi njemu sprosila spreobrnjenje. K temu pristavi zgled od mlade Amerikanke, ki je pred 20 leti v Celovcu prestopila v katol. Cerkev. Njena mati v Terstu, strašno razserdena, se poda neutegama v Celovec, de bi s silo vzela hčer iz samostana, kjer je bila sprejeta. Blizo mesta si mati nogo zlomi. Ta nesreča jo še hujši razdraži zopet hčer, de je bila v svojim serdu že skoraj vsa iz uma. Ko je bila pa od dobrih uršulinaric lepo in serčno sprejeta, in so ji v boleznii ljubeznjivo in zvesto stregle, se je togota sčasama ulegala; ljubezen, pohlevnost, zlasti pa molitev hčere in vsiga samostana je omečila materi serce, zginele so lažnjive presoje, in kmal je bila tudi njena duša ozdravljena protestanskih zmot, pobožna hči pa se je uršulinskemu redu pridružila, v katerim je še zmiraj učenica. (Kat. Bl. u. T.).

Irsko. Iz poslednjiga ogovora kardinala Wisemana zastran Irskiga se vidi, de so si ondi katoličani že veliko cerkev sozidali, ker jim od neštevilnih cerkev, ki so jih jim protestanti vzeli, še nobena ni povernjena. Te katoličanam vzete cerkve so zdaj večidel prazne, ker sem ter tje je komaj 10 protestantov v občini; kjer jih je pa obilniši število, so v mnogotere ločine razcepljeni, in ima vsaka svoje posebne zakotniša. Vse cerkveno premoženje in cerkvene časti so anglikanske. Ti pridigarji in lažnjivi škofje vlečejo do 20 milijonov letne desetine; oni veljajo za postavne škofje; ko bi se pa katoliški škof za škofa podpisal, bi mogel 100 liber šterlingov globe plačati. Katoličani ne smejo zunaj okroga svoje cerkve nobeniga znamenja Božje službe razodeti, nikjer ne križa postaviti, ne procesij s sv. Rešnjim telesam imeti. Zvonovi iz njih starih stoljnih in farnih, njim vzetih cerkev jim brez namena in kakor v zasmeh na ušesa klembajo in otožne misli v srcih budijo; katoličani pa smejo s silo le po en sam zvon imeti. Duhovni se ne smejo nikoli očitno pokazati v obleki, ktera bi njih stan razodevala. — Bratje kersanske ljubezni so imeli nedavno misijon v Donaghmore-u, kjer 3 ubožni duhovni

revno živé ob darovih vernih. Protestanski pastor pa ima 25.000 frankov na leto, pa nič družiga ne opraviti, razun se vsak dan z ženo in hčerjo sprehajati po lepim sprehajališu. Čez 10 angleških milj deleč so verni o sv. Rešnjim telesu prišli k misijonu, de bi bili enkrat pri procesii po katoliški šegi. Komej pol jih je v cerkvi prostor našlo. „Amtman“ pa je protestant in kratko in malo ni pustil, de bi bila šla procesija čez bližnje ulice in terg. Tesni dvor pred cerkevjo, z nizkim zidam obdan, je edini prostor, kamor so smeli z Narsvetejšim priti. Ali kako bo tukaj procesija? Cerkev je z ljudmi natlačena, in v dvoru jih je do 3.000 na kolenih. Ne morejo se zverstiti, ne dalje iti; z veliko silo toliko poti naredé, de zamorejo duhovni in strežniki dalje iti. Tako tedaj zapusti sv. Rešnje telo tesne zidove v cerkvi in se prikaže pod milim nebom; katoliško ljudstvo je stermelo in od veselja se jokalo, ker se je sv. Rešnje telo, skoraj 300 let skrito, zopet očitno pokazalo. — Pri omrežji obzidja pa je stal „Amtman“, s klobukam na glavi in s smodko (cigaro) v ustih! Taka le se godi ubogim katoličanam na Irskim! Nekaj podobniga je vidil popisovavec l. 1844 tudi v Rimu. Sv. Oče so z nadstropja šent-peterske cerkve velikonočno nedeljo vsimu svetu blagoslov dajali. Silna množica, ne mara čez 20.000 ljudi, je bila na kolenih; samo en anglež zvezdoklatež s svojo gospó — suho kakor terska ob rami, ni pokleknil in ni razodel nikakorsniga kersanskiga znamenja. Rimljani, ki so jim zagovedenosti in brezverske divjacine protestantov dobro znane, se niso zato zmenili. Na vprašanje, zakaj de taciga zaničevanja ne strahujejo, so odgovorili: Italijani se tolažijo z mislijo: „Non sono Cristiani“, „niso kristjani.“ — Pazimo nase, de ne bo tudi kakimu katoličanu veljalo to očitanje!

V Parizu je umrl pred malo tedni O. Suvalof, barnabit, ki je bil nekdanj zlo bogat, učen in imenitn iz ene naj slavnih rodov, rusovsk oficir, bil je pa se pokatolicil, in obnovljenje barnabitov na Francoskim je njegovo delo. Tudi je s svojo gorečnostjo in blagodušnostjo storil neizrečeno veliko dobriga. Vsi ondotni Rusi, njih več grofov in knezov, so bili v cerkvi zunanjih misijonov pri njegovim pogrebu, akoravno v veri od ranjeiga različni. Ta mož je poprej blodil po razpotjih posvetniga življenja in po mračnih dragah lažnjive filozofije; poslednjič ga je jelo gnati po resnici, ktero je tudi res k svoji večni sreči v kat. Cerkvi našel. Dva tedna pred svojo smertjo je na svitlo dal bukve o svojim prestopu v kat. Cerkev in poklicu z naslovom: Ma conversion et ma vocation; par le père Barnabit Suvalof. Govornik pri njegovim pogrebu, O. Petitot, je rekel med drugim: „Ko je bil ranjki poslednjikrat v Rimu in je prejemal blagoslov od sv. Očeta, so mu naročili Kristusov namestnik, de naj po trikrat na dan daruje Bogu svoje življenje za spreobrnjenje celiga Rusovskiga. Pokojni je to dopolnil in Bog je sprejel njegovo daritev!“

V Bordeaux-u (Bordó) je visji vradnik, denarni vodja M. Vigne, šel k Trapistam.

V London-u so kardinal Wiseman ob začetku tega mesca v cerkvi sv. Jurja posvetili 6 novih duhovnov, bivših protestanskih pastorej.

V Tournay-u na Belgijanskim je 5. t. m. umrl po 12urni boleznii grof Jožef Teodor žl. iz Stolberg-Stolberga itd., začetnik družbe sv. Bonifacja. Rojen je bil 12. vel. serp. 1804. Bog mu poverni njegove dobre dela!

Rusovsko razkolništvo se močno prizadeva v Palestini zemlje si pridobiti. V Nazaretu so kupili velik kos zemlje za romarsko hišo; ravno na to menijo v Kajfi. V hribih v rojstnim mestu sv. Janeza Kerst. so si pridobili kos sveta za neko poslopje; tudi v Jeruzalemu so si kupili veliko sveta v prav lepim kraju za več poslopj, ki jih mislijo zidati. 60.000 frankov so dali za ta prostor. — To budi migljaj družnikom ss. Cirila in Metoda, de naj pridno molijo za spreobrnjenje tih zmotenih bratov, in potem bodo njih pridobitve naše — katoliške pridobitve.

V Halifax-u v severni Ameriki je velik šum napravil prestop fajm. Maturin-a v kat. Cerkev. Popotval je bil na Angleško, je bil ondi povabljen in je pridigoval v neki protestanski cerkvi; kmal potem se je pa zaslislalo, da se je pokatoličil. On je bil mož silo spoštovan od svojih visjih, tovaršev in občine, na moč učen in olikan v posvetni in sveti vedi, in posebno bistriga uma.

Kolika krivoverska zbloda je v Ameriki, se je vidi iz tega, da ima samo v Cincinnati 22 krivoverskih ločin po več ali manj cerkva. Vsih cerkev v tem mestu je 100, zmed katerih je 15 katoliških. — Neki protestanski pisavec je bil že v 17. stoletju naštel med 100 in 200 protestanskih ločin.

V Severni Ameriki je pred kratkim general Walker prestopil v katoliško Cerkev, in se zdaj napravlja v kak miniški red se podati in duhoven biti.

Iz Amerike. Kako se godi katolicanam med neverci ali krivoverci, to le kaže. Unidan je stari častitljivi pridigar Walter Coomes (r. Kum's) v Cincinnati svojim poslušavcem pravil, da so ga mogli 40 angleških milj deleč k sv. kerstu nesti, potem ni vidil katoliškiga mašnika do 15. leta. Francoski novoposvečenec ga je bil odpravil, ker je bil gorak (brez kamžole ali suknje) prišel k prvi spovedi. Še le v 25. letu je dobil priložnost prvo sv. Obhajilo opraviti; nato je bil v 30. letu mašnik posvečen, in že 33 let v ti službi dela.

Domače duhorne vaje,

sveto živeti in zveličano umreti.

(Dalje.)

Telo, ki je strohljivo, obtežuje dušo, pravi modri (buk. modr. 9. 15). Zlasti velika nevarnost je v ti reči, ako je telo v mehkužnosti odrejeno. Tako zmečkuženo telo ni za zatajevanje, in je toliko nevarniši sovražnik svoje duše. Za vsako nekoliko težji dobro delo najde izgovor; ne pusti se postiti, moliti, premišljevat; ne pusti duši, da bi bila krotka, pohlevna, ponižna, poterpežljiva, tiha in molčljiva; telo noče nebeskiga, ampak le pozemeljsko; hoče zložno biti, dobro jesti in piti; iše le nasladnosti in kratkocasa. Duša s tem ni zadovoljna, ker ona po ti poti ne dobi pokoja; telo pa hoče dušo v svoji oblasti imeti in čez njo gospodovati. Ako se hočeš zveličati, moraš svoje telo v oblasti, pod pokorsino imeti, da te v greh ne zapeljuje, moraš z njim terdo delati. Ljudje, ki se jim hoče vedno pustovati, ne ljubijo Boga, in ako bi že ne bili hudobni, so pa vendar gotovo nepridni hlapci.

Posebno pa so cerkvene zapovedi mehkužnikom pravi tern v očeh. Britko se pritožujejo čez post, desiravno ga slabo spolnujejo ali pa še zanemarjajo. Kako mnogi pa delajo s potam v obrazu in pri tem vendar z vso vestnostjo in kresanskim spoštovanjem spolnujejo postno in druge cerkvene zapovedi. Mehkužniki se bojé za zdravje, ako bi se kej bolj postili, sv. Cerkev in skušnja pa uči ravno nasprotno. Res je, da želodec nekoliko vpije, kadar ni do verha nažokan in napolnjen, ali to ne škoduje zdravju, temveč k zdravju še le pomaga. Neki svet mož pravi: „Post ozdravlja bolezni, prežene hudobe, odganja hude misli, razsvetluje duha, očišuje serce, posvečuje telo in postavi človeka pred Božji tron; kdor se posti, gre v družbo angelov.“

Zgled v tolažbo preokusencam, da jim ne bodi prebridko za zdravje, ko se postijo, pripoveduje Belarmin kardinal. Bil je mladenec, silo mehkužno odrejen in od prve mladosti na sladkarije vaje; torej je bil tudi bolehen in je menil, da mora umreti, ako bi prav izbranih in nežnih jedi ne jedel, ali pa ko bi ga ostra sapica opihala. Bil je pa popotvaje čez morje od morskih roparjev vjet, in brez vsih „komplimentov“ na vesliše prikovan, kjer je mogel neprenehama veslati, le samo vodo piti in sušnik ali cvibak jesti.

Mislil bi si bil kdo, da tega preokuseнца mora čez malo dni konec biti. Zgodilo pa se je ravno nasproti. Pri takim postu in treznih kosilih si je bil pridobil moč in zdravje. — Koliko moč in zdravje si pridobi človek s postam še le za dušo, ako ga prav obrača. (D. sl.)

Duhorske zadeve.

V ljubljanski škofii. Lokalija Javor je podeljena g. Antonu Jerina-tu, duh. pom. v Šmarji. Naslednji čč. gg. duhovni pomočniki so prestavljeni: Fr. Zupančič iz Mokronoga v Košco za ekspoz.; Jan. Dovič iz Mozeljna v Mokronog; Juri Snoj iz Döl v Mozelj; Fr. Povše iz Radeč v Polhov gradec; Andr. Andolšek iz Polhoviga gradca v Radeče; Jak. Vindišar s spodnje Idrije k sv. Trojici; Jan. Hiti od sv. Trojice k sv. Križu; Val. Lah iz Metlike v Šmarijo.

V lavantinski škofii. Na Koroškim. Prečastiti gosp. Janez Wošnak, dohtar bogoslovja, konz. svetovavec in špiritval v celovski duhovščnici, je izvoljen korar stolne cerkve in vmesten 4. mal. travna. — Za fajmeštre so postavljeni: čč. gg. Matija Gresing za mestniga fajmeštra in dekana v Šent-Lenart; — Franc Fik v Roje; — Leopold Zevnik v Teisenek. — Za namestnika: gg. Jožef Katič k sv. Urihu; — Karl Partl v Prebl. — Prestavljeni so gg. kaplani: Janez Celer v Pliberg; — Jožef Jereb v Roje; — Jožef Kokic v Trajberg; — Lorenc Sever v Jezer; — Luka Zelnik v Klošter. — Na Štajerskim. Prestavljeni so gg. kaplani: Jožef Flek za mestniga kaplana in beneficiata v Slovenji gradec; — Šimon Pihler v Trebole; — Jakob Cocej v Tinje; — Luka Jeriša v Loče; — Matevž Pogelšek v Reče; — Jožef Toporišic v Mozirje; — Franc Košan v Škale; — Martin Kragl v Šmartin na Pohorji; — Janez Horvat v Ljubno.

Mili darovi.

Za afrikanski misijon:

M. S. 2 gold.; Helena B. 2 gold.; g. A. Kl. 1 gold.; g. Jan. Sm. 2 gold. 30 kr.

Za misijon g. Olivieri-a: G. J. Sm. 2 gl. 30 kr.

Za misijon gosp. Lavtižarja: A. S. 1 gold.

Božja čast v naravi.

Ko zarja že vstaja,
Čelnicek se maha,
Veselo mornar proti bregu jadra:
Pozdravlja danico,
Zorú porodnico.
Se kimama dvigne in hvali Bogá.
Zvonenje se čuje.
Vesél gostoluje
Ze v bližnji dobravi slaviček lepó.
In tičice redke,
Ki lepšajo kletke.
Ze Božje česenje premilo pojó.
Še mične cvetice.
Dvigáje glavice
V obsolnčni toplóti Gospoda slavé;
Prijetno dišijo.
Te, človek! učijo.
De čast ino hvala Bogú samo gré.
Bučel'ca zarano
Pogleda za hrano.
Nareja 'z cvetličic, o človek! ti slast;
Po polji nabira.
Težave umira.
Se vpira in trudi Bogú le na čast.
Si v venček deklica.
Nedolžna devica.
Naniza le v Božjo čast raznih cvetic;
Serce razodeva.
Kar vedno prepeva:
Naj lepši lepota je čistost devic. J. Galé.